

# TETEWANGA (VARICELLA)

KILE UNAHITAJI KUJUA

VIRUSI VYA TETEWANGA (VARICELLA ZOSTER VIRUS (CHICKENPOX)) NI UGONJWA MBAYA WA VIRUSI NA AMBAO UNAAMBUKIZANWA SANA.

VIRUSI VINaweza KUBAKI VIMELALA KWA MISHIPA NA VINaweza KUSABABISHA MILIPUKO YA UGONJWA WA VIPELE BAADAYE MAISHANI.



## DALILI

- VIPELE VINAVYOWASHA / UWATI (BLISTERS)
- UCHUNGU UNAOCHOMA
- HOMA KALI
- UCHOVU
- KUPOTEZA HAMU YA KULA
- KUUMWA NA KICHWA

## NITAZAMIE



HUENEZWA KWA  
KUKOHOA, KUCHEMUA,  
NA KUGUZANA MWILI



## CHANJO YA DOZI MBILI

- DOZI YA KWANZA:  
MIEZI 12 MPAKA 15
- DOZI YA PILI:  
MIAKA 4 MPAKA 6



# UGONJWA WA VIPELE

KILE UNAHITAJI KUJUA

UNASABABISHWA NA VIRUSI SAWA NA VILE VINASABABISHA TETEWANGA (CHICKENPOX (VARICELLA ZOSTER VIRUS/VZV))

MTU YEYOTE AMBAYE AMEPONA TETEWANGA, HATA WATOTO, ANAWEZA KUPATA UGONJWA WA VIPELE.



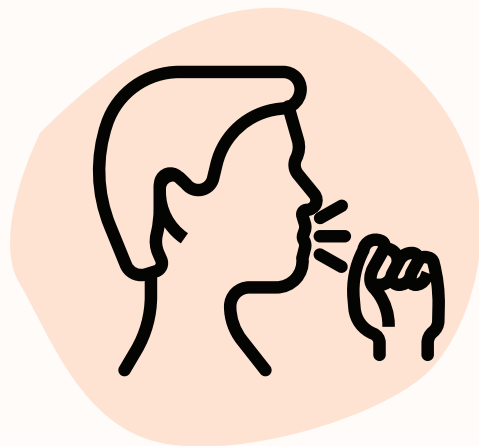
## DALILI

- MSISIMKO / UCHUNGU UNAOCHOMA
- KUTOKWA NA UWATI / VIPELE VILIVYOKWARUZIKA
- MWASHO
- UCHOVU
- KUSUMBULIWA NA MWANGAZA
- KUUMWA NA KICHWA

## NITAZAMIE



WATU AMBAO HAWAJAWAHI KUPATA TETEWANGA AU HAWAKUPATA CHANJO YA TETEWANGA WANAWEZA KUAMBUKIZWA VZV KUTOKA KWA MTU MWENYE UGONJWA WA VIPELE.



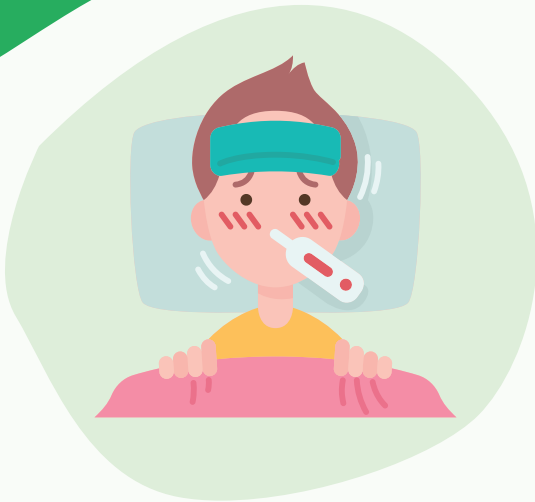
CHANJO YA DOZI MBILI (KUACHANA NA MIEZI 2 MPAKA 6) INAPENDEKEZWA KWA WATU WOTE WAZIMA WALIO NA ZAIDI YA UMRI WA MIAKA 50 NA WATU WALIO NA ZAIDI YA UMRI WA MIAKA 19 AMBAO WAKO NA KINGA DHAIFU MWILINI.



# POLIO

KILE UNAHITAJI KUJUA

POLIO NI UGONJWA WA ULEMAVU, AMBAO WAKATI MWINGINE UNAUUA NA UNASABABISHWA NA VIRUSI VYA POLIO (POLIOVIRUS). KUPITIA NJIA YA KINYESI-MDOMO NA UNaweza KUSABABISHA MADHARA MAKUBWA KWA UTI WA MGONGO AMBAYO HATIMAYE YANAWEZA KUSABABISHA KUPOOZA.



## DALILI

- KIDONDA KOONI
- HOMA
- UCHOVU
- KUSIKIA KUTAPIKA
- KUUMWA NA KICHWA
- UCHUNGU TUMBONI

## NITAZAMIE



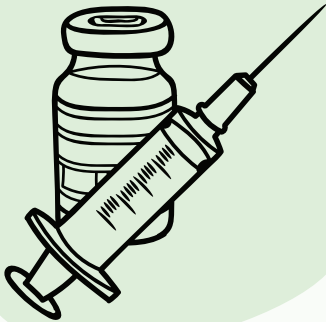
NAWA MIKONO KABISA HASA BAADA YA KUTUMIA CHOO AU KUBADILISHA DAIPA.



KWA KAWAIDA HUAMBUKIZA WATOTO CHINI YA UMRI WA MIAKA 5. HAKUNA TIBA LAKINI CHANJO HUZUIA.

CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA KUZUIA MAGONJWA

- UMRI WA MIEZI 2, 4, 6 MPAKA 18 NA MIAKA 4 MPAKA 6



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/POLIO](http://WWW.CDC.GOV/POLIO)

# VIRUSI VYA ROTA (ROTAVIRUS)

KILE UNAHITAJI KUJUA

VIRUSI VYA ROTA (ROTAVIRUS) NI  
VIRUSI VINAVYOAMBUKIZANWA SANA  
AMBAVYO VINASABABISHA UGONJWA  
WA TUMBO KWA WATOTO WACHANGA  
NA WATOTO WADOGO.

HUINGIA MDOMONI KUPITIA MIKONO,  
MAHALI AU VITU VILIVYOCHAFULIWA  
NA KINYESI



## DALILI

- KUHARA
- KUTAPIKA / MCHAFUKO WA TUMBO
- KUWA NA JOTO YA JUU MWILINI
- UKOSEFU WA MAJI MWILINI
- KINYESI CHEUSI AU CHENYE DAMU
- KUKASIRIKA HARAKA
- KUSONGA POLEPOLE AU HAJIBU

## NITAZAMIE



NAWA MIKONO KABISA HASA BAADA YA  
KUTUMIA CHOO AU KUBADILISHA DAIPA.



KWA KAWAIDA HUWAAMBUKIZA WATOTO  
KATI YA UMRI WA MIEZI 6 NA 24.

CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA  
KUZUIA MAGONJWA (KWA KUTIWA  
MDOMONI)

- MIEZI 2, 4, NA 6



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/ROTAVIRUS](http://WWW.CDC.GOV/ROTAVIRUS)

# UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO (MENINGOCOCCAL)

KILE UNAHITAJI KUJUA

UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO (BACTERIAL MENINGITIS) HUSABABISHWA NA BAKTERIA (NEISSERIA MENINGITIDIS), HATA KAMA SI UGONJWA WA UNaweza KUENDELEA UPESI NA UNaweza KUUA.

KWA ZAIDI HUSABABISHWA NA AINA 5:  
A-B-C-W-Y



## DALILI

- HOMA KUBWA YA GHAFLA
- KUSUMBULIWA NA MWANGAZA
- KUUMWA NA KICHWA
- SHINGO NGUMU
- KUSIKIA KUTAPIKA
- KUTAPIKA
- KUCHANGANYIKIWA AKILINI
- KIFAFA

## NITAZAMIE



HUENEZWA KWA MIMINIKO YOYOTE YA KUTOKA KINYWANI KUPITIA KUKOHOA AU KUBUSU, AU KUKAA NA ALIYEAMBUKIZWA KWA MUDA MREFU KATIKA NYUMBA MOJA.



INAHITAJI AINA MBILI ZA CHANJO YA UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO (MENINGITIS) KUPATA KINGA KAMILI YA CHANJO

- MENACWY: DOZI MBILI
  - DOZI YA KWANZA AKIWA UMRI WA MIAKA 11-12
  - DOZI YA PILI AKIWA UMRI WA MIAKA 16
- MENB: DOZI MBILI
  - DOZI YA KWANZA AKIWA MIAKA 16-23
  - DOZI YA PILI MWEZI 1 HADI MIEZI 6 BAADA YA DOZI YA KWANZA



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/MENINGOCOCCAL](http://WWW.CDC.GOV/MENINGOCOCCAL)

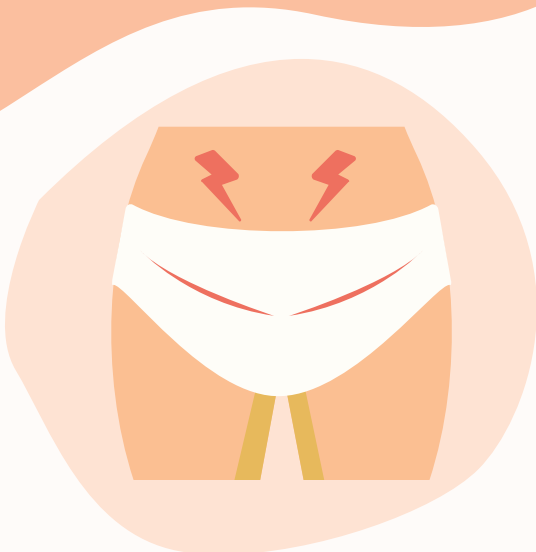
VIRUSI VYA UGONJWA UNAOSABABISHA UKUZI WA VIDONGE KWA NGOZI YA BINADAMU NA SARATANI YA SEHEMU YA UZAZI

# (HUMAN PAPILOMAVIRUS - HPV)

## KILE UNAHITAJI KUJUA

HUMAN PAPILOMAVIRUS (HPV) NI VIRUSI VYA KAWAIDA AMBAYO HUENEA KWA URAHISI SANA KUTOKANA NA KUGUZANA NGOZI KWA NGOZI.

WATU WENGI HAWANA DALILI LAKINI BADO WANAWEZA KUWAAMBUKIZA WENGINE. KIMSINGI HUENEA KUPITIA MAWASILIANO YA KINGONO LAKINI PIA UNAWEZA KUENEZWA KUTOKA KWA MAMA KWENDA KWA MTOTO ANAPOZALIWA.



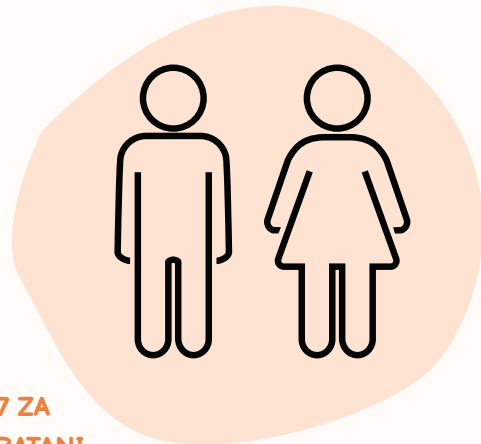
## DALILI

- VIDONGE VINAVYOKUA KWA VIUNGO VYA UZAZI
- VIDONGE VINAVYOKUA KWA NGOZI
- VIDONGE VINAVYOKUA KWA KIKOROMEO (KOO)
- VIDONDA VYA MKUNDU
- MWASHO

## NITAZAMIE



**AINA ZA SARATANI (CANCERS):**  
SEHEMU YA UZAZI, KOO, MKUNDU, UKE WA PANDE YA NJE, UKE, UUME, SEHEMU YA CHINI YA TUMBO KUBWA (COLON).  
HPV SIO UGONJWA WA WANAWAKE TU!  
JIKINGE DHIDI YA SARATANI.  
CHANJO YA MAPEMA NI BORA!



CHANJO YA HPV9 HUKINGA DHIDI YA AINA 7 ZA HPV AMBAZO ZINAWEZA KUSABABISHA SARATANI NA 2 AMBAZO ZINAWEZA KUSABABISHA VIDONGE KWENYE VIUNGO VYA UZAZI.

- MFULULIZO WA DOZI MBILI KAMA ZITAANZISHWA KATI YA UMRI WA MIAKA 9 MPAKA 14.
- MFULULIZO WA DOZI TATU KAMA ZITAANZISHWA KATI YA UMRI WA MIAKA 15 MPAKA 26



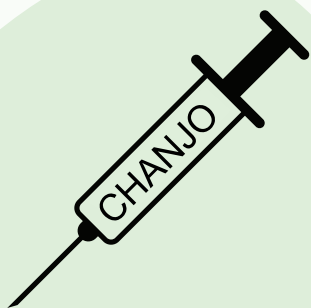
UGONJWA MBAYA WA BAKTERIA AMBAO  
HUUGUZA WATOTO WACHANGA

# (HAEMOPHILUS INFLUENZAE TYPE B)

KILE UNAHTAJI KUJUA



HUENEZWA KUPITIA KWA KUKOHOA, KUCHEMUA  
NA WATU KUWA KARIBU NA WENGINE.  
UKO NA UWEZO WA KUJILINDA NA WALE  
UNAOWAPENDA!



CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI  
YA KUZUIA MAGONJWA

- MIEZI 2, 4, 6, NA 12  
MPAKA 15

HAEMOPHILUS INFLUENZAE TYPE B (HIB) NI  
UGONJWA WA BAKTERIA AMBAO UNaweza  
KUSABABISHA MAAMBUKIZI YANAYOWEZA  
KUWAUA WATOTO WADOGO.

HUWAATHIRI SANA WATOTO WA CHINI YA  
MIAKA 5.

UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO  
(MENINGITIS) NDIYO UGONJWA YA KAWAIDA  
UNAOHUSIANA NA HIB.

## DALILI

- HOMA
- KIKOHOZI
- HOMA YA BARIDI
- KUTOA JASHO
- UCHUNGU KIFUANI
- KUUMWA NA KICHWA
- KUZIBA KWA  
MISHIPA YA HEWA
- UCHUNGU WA  
MISULI
- KUTOWEZA  
KUPUMUA VIZURI
- UCHOVU KUPITA  
KIASI
- UGONJWA WA  
MAPAFU  
(PNEUMONIA)
- KUTOWEZA  
KUSIKIA

## NITAZAMIE



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/HI-DISEASE](http://WWW.CDC.GOV/HI-DISEASE)

UGONJWA WOWOTE UNAOSABABISHWA  
NA BAKTERIA HITWAYO

# PNEUMOCOCCAL

KILE UNAHITAJI KUJUA

UGONJWA UNAELEZEA KUNDI LA  
MAGONJWA YANAYOSABABISHWA  
NA BACTERIUM STREPTOCOCCUS  
PNEUMONIAE.

HII SIYO MAFUA WALA HOMA!  
HUENEZWA KWA KIKOHOZI AU KUWA  
KARIBU SANA NA MGONJWA



## DALILI

- KUKOHOA
- KUWA NA SHIDA KUPUMUA
- HOMA KALI
- HOMA YA BARIDI NA KUTETEMEKA
- UCHUNGU KIFUANI
- UGONJWA WA MAPAFU (PNEUMONIA)
- UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO (MENINGITIS)
- UAMBUKIZO WA DAMU MWILINI

## NITAZAMIE



### NI NANI YUKO HATARINI?

WATOTO WALIO CHINI WA UMRI WA MIAKA 5,  
WATU WAZIMA WAZEE, WATU WALIO NA HALI YA  
UGONJWA WA KUDUMU, WATU WALIO NA KINGA  
YA MAGONJWA ILIYODHOOFIKA



### KUKINGA UGONJWA WA MAPAFU NA CHANJO

- PCV13/PCV15/PCV20
  - MIEZI 2, 4, 6 NA 12 MPAKA 15
- WATU WAZIMA WENYE UMRI WA MIAKA 65 AU ZAIDI AU WATU WAZIMA WA UMRI WA MIAKA 19 - 64 WALIO NA HALI FULANI ZA MATIBABU
  - DOZI WA KWANZA PCV15/PCV20
  - DOZI YA PILI PPSV23



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/PNEUMOCOCCAL](http://WWW.CDC.GOV/PNEUMOCOCCAL)



# SURUA (MEASLES)

KILE UNAHITAJI KUJUA

SURUA (MEASLES) NI UGONJWA WA VIRUSI  
AMBAO UNAAMBUKIZANWA SANA.

SIO TU VIPELE KIDOGO!

SURUA INAWEZA KUWA HATARI HASA KWA  
WATOTO. KAMA WEWE AU MTOTO WAKO  
HUENDA AMEKUWA MAHALI SURUA IKO,  
PIGA SIMU KWA DAKTARI AU KLINIKI YAKO  
MARA MOJA.



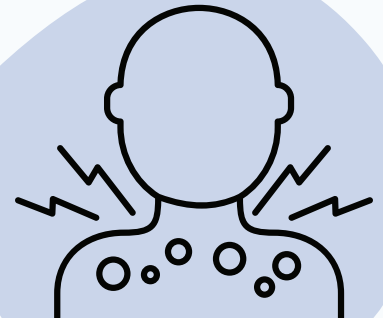
## DALILI

- HOMA KALI
- KIKOHOZI
- KUTOKWA NA  
MAKAMASI MFULULIZO
- MACHO NYEKUNDU,  
YANAYOTOKA MAJI
- VIPELE
- VIPELE NDANI YA MDOMO

## NITAZAMIE



HUENEZWA KUPITIA KWA KUKOHOA, KUCHEMUA  
NA WATU KUWA KARIBU NA WENGINE.  
SURUA HUENEA HARAKA  
TUMEJAMINI KUSONGA HARAKA ZAIDI!



INAHITAJI AINA MBILI ZA CHANJO YA UGONJWA  
WA UBONGO NA UTI WA MGONGO (MENINGITIS)  
KUPATA KINGA KAMILI YA CHANJO.

- MENACWY: DOZI MBILI
  - DOZI YA KWANZA AKIWA UMRI WA  
MIAKA 11-12
  - DOZI YA PILI AKIWA UMRI WA MIAKA 16
- MENB: DOZI MBILI
  - DOZI YA KWANZA AKIWA UMRI WA  
MIAKA 16-23
  - DOZI YA PILI MIEZI 1-6 BAADA YA DOZI  
YA KWANZA



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/MEASLES](http://WWW.CDC.GOV/MEASLES)

UGONJWA WA KUVIMBA TEZI SHINGONI  
(MATUBWITUBWI)

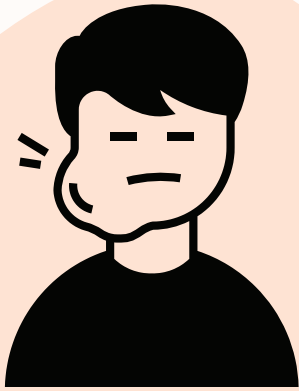
**(MUMPS)**

**KILE UNAHITAJI KUJUA**

MATUBWITUBWI (MUMPS) NI UGONJWA WA VIRUSI  
WA TEZI ZA MATE AMBAO HUAMBUKIZANWA SANA  
UNAOJULIKANA SANA KWA KUSABABISHA KUFURA  
KWA MASHAVU YENYE UCHUNGU

ZAIDI YA TEZI ZILIZOFURA. MATUBWITUBWI  
(MUMPS) YANAWEZA KUWA HATARI!

INAWeza KULETA UZIWI, MAAMBUKIZI YA UBONGO  
(UGONJWA WA UBONGO NA UTI WA MGONGO  
(MENINGITIS)) NA KUFURA KWA UBONGO  
(ENCEPHALITIS).



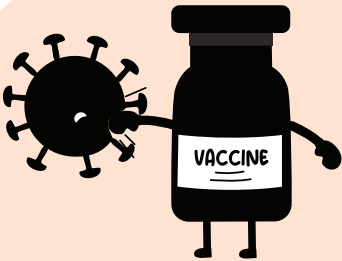
## DALILI

- HOMA
- TEZI ZILIZOFURA
- KUUMWA NA KICHWA
- UCHUNGU WA MISULI
- UCHOVU
- KUKOSA HAMU YA KULA  
CHAKULA

## NITAZAMIE



HUENEA KUPITIA KWA KUKOHOA,  
KUCHEMUA, NA KUPATANA NA MATE  
YALIYOAMBUKIZWA. USIURUHUSU  
UGONJWA WA MATUBWITUBWI (MUMPS)  
KUHARIBU FURAHYA YAKO AU RAHA YAKO!



(MMR) CHANJO YA DOZI MBILI  
DOZI YA KWANZA: MIEZI 12-15  
DOZI YA PILI: MIAKA 4-6



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/MUMPS](http://WWW.CDC.GOV/MUMPS)

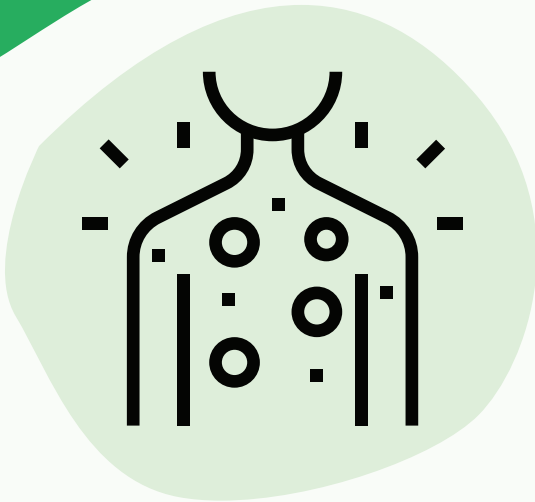
UGONJWA WA KUAMBUKIZWA  
UNAOSABABISHWA NA VIRUSI

# (RUBELLA)

KILE UNAHITAJI KUJUA

RUBELLA (GERMAN MEASLES) NI MAAMBUKIZI  
YANAYOAMBUKIZANWA YANAYOSABABISHWA NA  
VIRUSI.

MWANAMKE AKIPATA RUBELLA AKIWA MJA MZITO  
MADHARA MAKUBWA YANAWENZA KUTOKEA,  
IKIWEMO MIMBA KUTOKA, KIFO CHA MTOTO,  
MTOTO KUZALIWA KAMA TAYARI AMEKUFA,  
AU UGONJWA WA MTOTO UNAOTOKANA NA  
MAAMBUKIZI YA MAMA YA VIRUSI VYA RUBELLA  
AKIWA NA MIMBA.



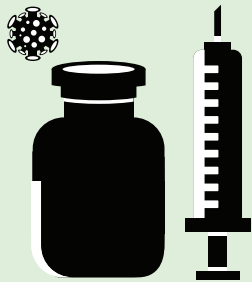
## DALILI

- HOMA NDOGO
- KUUMWA NA KICHWA
- VIPELE
- UCHUNGU WA MISULI
- UVIMBE MDOGO LAINI NA MARA NYINGI HUWA NA UCHUNGU (TENDER LYMPH NODES)
- UGONJWA WA MACHO (CONJUNCTIVITIS)

## NITAZAMIE



HUENEA KWA MATONE HEWANI WATU  
WANAPOCHEMUA AU KUKOHOA.  
RUBELLA HUENEA HARAKA  
TUMEJAMINI KUSONGA HARAKA ZAIDI!



(MMR) CHANJO YA DOZI MBILI  
DOZI YA KWANZA: MIEZI 12-15  
DOZI YA PILI: MIAKA 4-6



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/RUBELLA](http://WWW.CDC.GOV/RUBELLA)

UGONJWA WA KUPUMUA  
UNAOAMBUKIZANWA SANA

## (PERTUSSIS)

KILE UNAHITAJI KUJUA

PERTUSSIS (WHOOPIING COUGH (KIFADURO))  
NI MAAMBUKIZI YA SEHEMU YA JUU YA VIUNGO  
VYA KUPUMUA AMBAYO HUSABABISHWA NA  
BAKTERIA BORDETELLA PERTUSSIS.

MTU YEYOTE ANAYEDHANI KUWA ANA  
PERTUSSIS ANATAKIWA AJITENGE NA  
ATAFUTE HUDUMA YA MATIBABU HARAKA  
IWEZEKANAVYO.



### DALILI

- PUA INAYOTOA MAKAMASI MFULULIZO AU ILIYOZIBA
- KIKOHOZI CHA NGUVU AU KISICHOWEZA KUZULIWA NA KINACHOWEZA KUSABABISHA KUTAPIKA.
- HOMA YA HALI YA CHINI (CHINI YA 100.4F) AU PASIWE HOMA
- KUACHA KUPUMUA AMBAO KUNaweza KUWA TISHO KWA MAISHA (APNEA - LIFE-THREATENING PAUSES IN BREATHING) NA NGOZI, MDOMO AU KUCHA KUGEUKA KUWA BLUU KUTOKANA NA UKOSEFU WA HEWA YA OKSIJENI KWA DAMU (TURNING BLUE OR PURPLE) KWA WATOTO WACHANGA NA WATOTO WADOGO

### NITAZAMIE



CHANJO HUPEANA KINGA DHIDI YA  
PERTUSSIS NA NDIYO NJIA BORA ZAIDI  
YA KUZUIA MAGONJWA HATARI KWA UMRI  
WOWOTE.



- CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA KUZUIA MAGONJWA (DTAP)
  - MIEZI 2, 4, 6, 12-23 NA MIAKA 4-6
- NYONGEZA YA UJANA (TDAP)
  - KWA MIAKA 11-12
- NYONGEZA YA WATU WAZIMA (TDAP AU TD)
  - KILA MIAKA 10
- KWA KILA UJA UZITO



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/PERTUSSIS](http://WWW.CDC.GOV/PERTUSSIS)

UGONJWA HATARI WA KOO NDANI  
WA KUAMBUKIZANA

**(DIPHTHERIA)**

**KILE UNAHITAJI KUJUA**



**DIPHTHERIA NI UGONJWA HATARI  
UNAOSABABISHWA NA SUMU INAYOTOLEWA  
NA BAKTERIA CORYNEBACTERIUM  
DIPHTHERIAE.**

**DIPHTHERIA HUENEA KWA UTENGAMANO  
WA MOJA KWA MOJA AU KWA HEWA.  
VITUKIO SI VYA KAWAIDA LAKINI BADO  
INATOKEA MIONGONI MWA WATU AMBAO  
HAWAJACHANJWA.**

## DALILI

- MAKAMASI KUTOKA PUANI MFULULIZO
- KUASHWA NA KOO
- UDHAIFU
- HOMA
- KUUMWA NA KICHWA
- KUWA BLUU
- KUFURA SHINGO
- KIKOHOZI "KINABWEKA"
- UCHUNGU WAKATI WA KUMEZA
- UGUMU WA KUPUMUA

## NITAZAMIE



**CHANJO HUPEANA KINGA DHIDI YA  
DIPHTHERIA NA NDIYO NJIA BORA ZAIDI  
YA KUZUIA MAGONJWA HATARI KWA UMRI  
WOWOTE.**



- CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA KUZUIA MAGONJWA (DTAP)
  - MIEZI 2, 4, 6, 12-23 NA MIAKA 4-6
- NYONGEZA YA UJANA (TDAP)
  - KWA MIAKA 11-12
- NYONGEZA YA WATU WAZIMA (TDAP AU TD)
  - KILA MIAKA 10
- KWA KILA UJA UZITO

**NIMECHANJWA**



**KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/DIPHTHERIA](http://WWW.CDC.GOV/DIPHTHERIA)**

PEPO PUNDA – TETANASI

# (TETANUS)

KILE UNAHITAJI KUJUA

PEPO PUNDA / TETANASI (TETANUS) (KIFUNGO CHA UTAYA - LOCKJAW) HUSABABISHWA NA SUMU INAYOTOLEWA NA BACTERIUM CLOSTRIDIUM TETANI. HUSHAMBULIA MISHIPA MWILINI

HUSABABISHWA NA BAKTERIA ILIYO KWENYE UDONGO IKIINGIA MWILINI KUPITIA KIDONDA KIKIDUNGWA NA VITU VILIVYO NA VIINI.



## DALILI

- MSHTUKO WA MISULI
- HOMA
- UGUMU WAKATI WA KUMEZA
- ROHO KUPIGA KWA KASI
- KUTOWEZA KUJIZUIA KWENDA CHOO

## NITAZAMIE



MATIBABU YA HARAKA KWA KUSAFISHA KIDONDA, DAWA NA SINDANO YA KUPIGANA NA SUMU YA TETANUS.



- CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA KUZUIA MAGONJWA (DTAP)
  - MIEZI 2, 4, 6, 12-23 NA MIAKA 4-6
- NYONGEZA YA UJANA (TDAP)
  - KWA MIAKA 11-12
- NYONGEZA YA WATU WAZIMA (TDAP AU TD)
  - KILA MIAKA 10
- KWA KILA UJA UZITO



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/TETANUS](http://WWW.CDC.GOV/TETANUS)

MAAMBUKIZI YA MAINI YANAYOSABABISHWA  
NA VIRUSI VYA HEPATITIS B

## (HEPATITIS B)

### KILE UNAHITAJI KUJUA

HEPATITIS B NI UGONJWA MBAYA WA VIRUSI  
NA AMBAO HUUA NA HUAMBUKIZWA WATU  
WA UMRI ZOTE. NI UVIMBE / MWASHO WA  
MAINI.

HUAMBUKIZWA KUPITIA DAMU AU MAJI YA  
MWILINI AU KUTOKA KWA MAMA KWENDA  
KWA MTOTO. CHANZO KINACHOONGOZA  
CHA SARATANI YA MAINI. INAWEZA KUWA  
MAAMBUKIZI YA KIMYA / POLEPOLE.



## DALILI

- UCHOVU
- HAMU DHAIFU YA KULA
- UCHUNGU TUMBONI
- KUSIKIA KUTAIKA
- UGONJWA WA MACHO  
KUGEUKA RANGI YA  
MANJANO UNAOFANYWA NA  
NYONGO (JAUNDICE)
- MKOJO WENYE RANGI ZAIDI

## NITAZAMIE



CHANJO YA HEPATITIS B NDIYO CHANJO YA KWANZA  
YA KUZUIA SARATANI. MFULULIZO UNAPENDEKEZWA  
UANZE TU BAADA YA KUZALIWA.



CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI  
YA KUZUIA MAGONJWA

- MIEZI 0, 1 NA 6



KWA MAELEZO ZAIDI TEMBELEA: [WWW.CDC.GOV/HEPATITIS/HBV](http://WWW.CDC.GOV/HEPATITIS/HBV)

MAAMBUKIZI YA MAINI YANAYOSABABISHWA  
NA VIRUSI VYA HEPATITIS A

## (HEPATITIS A)

**KILE UNAHITAJI KUJUA**

HEPATITIS A NI UGONJWA WA VIRUSI  
AMBAO HUAMBUKIZANWA SANA NA  
AMBAO HUAMBUKIZWA WATU WA UMRI  
ZOTE. NI UGONJWA WA MAINI.

HUENEZWA KUPITIA CHAKULA AU MAJI  
YALIYO NA VIINI.  
ONGEZEKO LA VITUKIO VILIVYOFUATILIWA  
KENTUCKY ILIZIDI KIPIMO CHA MIAKA  
10 CHA VITUKIO VILIVYORIPOTIWA VYA  
HEPATITIS A.



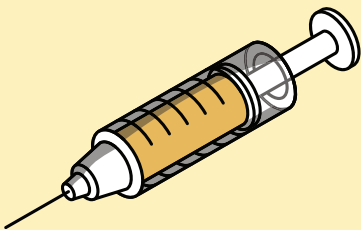
### DALILI

- HOMA
- KUTAPIKA
- KUSIKIA KUTAPIKA
- UGONJWA WA MACHO  
KUGEUKA RANGI YA MANJANO  
UNAOFANYWA NA NYONGO  
(JAUNDICE)
- KUHARA
- UCHUNGU TUMBONI

### NITAZAMIE



**UKO NA UWEZO WA KUJILINDA NA WALE  
UNAOWAPENDA! CHANJO NDIO ULINZI  
WAKO BORA!**



**CHANJO YA KAWAIDA YA UTOTONI YA  
KUZUIA MAGONJWA**

- KWA MWAKA 1 NA MIEZI 6-12  
BAADAYE

